

стратегії формування історії є висвітлення інформації нумерально, за допомогою чисел. Загалом ці стратегії визначені прагненням до об'єднання двох німецьких держав, що утворилися після другої світової війни, та націлені на формування світлого майбутнього. Завдяки багатьом лексичним, синтаксичним та стилістичним мовним засобам (див. табл. 1 та 2), Гельмуту Колю вдалося не тільки успішно оволодіти та вирішити «німецьке питання», але й спонукнути усіх німців неспинно боротися за об'єднання та процвітання своєї держави, у першу чергу показуючи що кожен є невід'ємною частиною цієї системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демьянков В.З. Интерпретация политического дискурса в СМИ //Язык СМИ как объект междисциплинарного исследования: уч. пос., – М.: Изд-во МГУ, 2003. – С. 102-136.
2. Иссерс.О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи: дисс. д-ра филол. наук / Оксана Сергеевна Иссерс. – Омск,1999. – 385 с. Иссерс.О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи / Оксана Сергеевна Иссерс. – 4-е изд. – М.: КомКнига, 2006. – 288 с.
3. Кашкин В.Б. Дискурс: уч. пос. по спец. 031301 – теоретическая и прикладная лингвистика (ОПД.Ф.06), – Воронеж: Лаборатория оперативной полиграфии ВГУ, 2004. – 76 с.
4. Bulletin des Presse– und Informationsamt der Bundesregierung, 1996. – Nr. 78.
5. Bulletin des Presse– und Informationsamt der Bundesregierung, 1986. –Nr. 93.
6. Bulletin des Presse– und Informationsamt der Bundesregierung, 1991. – Nr. 108.
7. Bulletin des Presse– und Informationsamt der Bundesregierung, 1990. – Nr. 118.
8. Bundeskanzler Helmut Kohl: Reden 1982-1984 / Helmut Kohl // Hg. vom Presse– und Informationsamt der Bundesregierung. – Bonn, 1984. – S. 87-104.

*А. Є. Курильова,
студентка IV курсу факультету романо-германської філології,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ІМЕННИКІВ У ГАЗЕТНИХ ТЕКСТАХ (НА ПРИКЛАДІ СТАТТІ «UNIONS SAVE DEAL ON FAIR TREATMENT» ІЗ ГАЗЕТИ «TELEGRAPH»)

Дана стаття має своєю **метою** дати якісно-кількісний аналіз вживання іменників у газетних текстах на прикладі статті «Unions Save Seal on Fair Treatment» із газети «Telegraph – the journal of Nautilus UK», що відноситься до такого жанру газетного стилю, як інформаційний огляд.

Актуальність обраної теми дослідження обумовлена зростаючою увагою лінгвістів до вивчення явища мовленнєвого впливу.

Об'єктом дослідження є іменники, вжиті у тексті статті «Unions Save Deal on Fair Treatment» із газети «Telegraph – the journal of Nautilus UK»

Слова у кожній мові поділяються на класи, які називаються частинами мови. Кожна частина мови має власні особливості. Важливо розуміти, що кожна частина мови відрізняється одна від одної значенням, формою та функціями.

Всі граматики, як вітчизняні, так і зарубіжні, включають іменник до системи частин мов.

Іменник – самостійна частина мови, яка має ряд своїх особливостей та яка вивчається вченими ще з давніх часів. В наш час існує багато розбіжностей серед вчених стосовно категоріального змісту іменника в англійській мові – як у семантичному, так і в прагматичному та функціональному аспектах.

Дослідники англійської мови вважають, що у сучасній англійській мові набір граматичних категорій іменника дуже бідний. Граматисти зазначають, що в англійській мові у іменника існують такі категорії, як категорія числа, наявність якої визнається всіма лінгвістами, категорія відмінка, яка носить дискусивний характер і категорія роду, яка за морфологічним критерієм відсутня, але на наш погляд є категорією семантичною [3, с. 72].

Питання щодо граматичної семантики іменників цікавить вчених ще з давніх часів і до сьогодні. Частиномовне значення іменника трактується ними по-різному. Деякі вчені заперечують наявність єдиної частиномовної семантики у іменника.

На наш погляд, навряд чи можна заперечувати наявність спільної семантики у лексико-граматичної групи слів. Якщо ця група слів є множиною, то вона складається із елементів. Всі ці елементи, маючи специфічні, індивідуальні характеристики, мають також ряд спільних характеристик, на основі яких їх можна об'єднати в одну групу. Кожний елемент такої множини має форму, а цій формі відповідає певний зміст. Кожний елемент є конкретним випадком загального, у нашому випадку, кожна лексема, яка поводить себе у мові як іменник (а це виражається в її морфологічно-синтаксичних характеристиках), зараховується до частиномовної групи. Філософський енциклопедичний словник пояснює: «Зміст є «що» в «як» формі», є те, що наповнює форму та з чого вона здійснюється. Зміст поняття, в протилежність його об'єму, є сукупністю його ознак» [5, с. 96]. Інша справа, що питання полягає в тому, а які саме зі змістовних ознак можуть вважатися істотними, тобто такими, які властиві кожному слову, що зараховується до певної частини мови. Пізнання йде від конкретного до загального, людське мислення співвідносить мовні одиниці на основі варіантних та інваріантних ознак з певними когнітивними категоріями, які в мові реалізуються за допомогою певних граматичних парадигм. Отже, та чи інша граматична парадигма співвідноситься з певною когнітивною категорією. Ця граматична парадигма є щось інше, як набір суттєвих змістовних і формальних ознак.

Виходячи із всього, що було сказано вище, слідує, що всі іменники, незалежно від їх варіантного значення, повинні мати у своїй семантиці одне загальне, ядерне, прототипічне значення.

На основі закону єдності форми та змісту можна зробити висновок, що при збігу формальних ознак мовних одиниць, співпадають й їх семантичні характеристики. У випадку з іменником ті мовні одиниці, які співвідносяться із конкретними особами, живими або неживими предметами абсолютно очевидно мають прототипічну референцію субстанціональності, ті ж лексеми, які вказують на абстрактні поняття трактуються нашим мисленням як субстанції, тому в мові вони мають суттєві функціональні характеристики подібні конкретним іменникам. Звідси слідує висновок, що вся частиномовна група іменника співвідноситься із поняттям субстанції.

Таким чином, після аналізу деяких питань, які стосуються семантики та категорій іменника, ми можемо зробити висновок, що традиційно іменник визначають як частину мови, яка позначає особу (person), місце (place), предмет, річ (thing). Відповідно до розуміння суті частин мови, важливо не те, чи існує в об'єктивному світі щось, позначене ім'ям, а те, як це щось розуміється у свідомості людини та формально презентується в мові [2, с. 3].

Завданням нашого дослідження є вивчення особливостей вживання іменника у газетних статтях. У даній статті висновки нашого дослідження ми ілюструємо на прикладі статті «Unions Save Deal on Fair Treatment» із газети «Telegraph – the journal of Nautilus UK».

Виходячи з мети повідомлення, мовленнєві стилі виділяються як певні лінгвістичні системи. Кожний мовленнєвий стиль має більш чи менш певну спрямованість, яка зумовлює його функціонування та його мовні особливості. Так, для газетного стилю основною задачею є інформація та вплив [4, с. 388].

Поняття газетного стилю складається з мови газет, суспільно-політичних журналів, доповідей, виступів, бесід, промов, дискусій, мови радіо та телепередач, документально-публіцистичного кіно [1, с. 407]. Газетно-публіцистичний стиль є найбільш популярним з усіх функціональних стилів, так як його поширенню сприяють засоби масової інформації – преса, радіо, кіно, телебачення.

Чималий вплив на вибір мовних засобів і на структуру газетно-публіцистичного тексту має обмежений об'єм цього тексту, необхідність вмістити в нього якомога більше інформації.

Газета – засіб інформації та засіб переконання. Вона розрахована на масову та притому дуже неоднорідну аудиторію, яку вона має утримати, змусити себе читати. Звідси необхідність так організувати газетну інформацію, щоб передати її швидко, стисло, повідомити основне, навіть якщо замітка не буде прочитана до кінця, та надати на читача певний емоційний вплив [1, с. 335].

Зазначені комунікативні цілі газети потребують адекватного лінгвістичного вирішення. У цьому аспекті нас цікавила особливість вживання іменників.

Перш за все, важливим здається визначення семантичних типів іменників, що вживаються у матеріалі, обраному для дослідження. У лінгвістиці вчені дотримуються ряду семантичних класифікацій, що істотно відрізняються одна від одної. Ми розглянули дві з них. Перша класифікація представлена, наприклад, в практичній граматиці англійської мови М. А. Ганшиної та Н. М. Василевської. У ній іменники поділяються на власні та загальні, які мають подальший ряд підрозрядів. У другій класифікації, яка наводиться, наприклад, в англійській граматиці Дж. Несфілда, вчені розрізняють класи конкретних та абстрактних іменників. Ці класи також мають ряд підрозрядів [цит. за: 2, ст. 13].

Перша класифікація є загальноприйнятною; другої – дотримуються лише деякі лінгвісти. Як зазначає дослідниця англійської граматики Н. А. Матузна, обидві класифікації мають ряд недоліків. Перш за все, автори класифікацій не згадують і не пояснюють, на якому рівні мови даються ці класифікації [2, с. 17].

Тому, для розподілу іменників ми використовуємо класифікацію фактичних мовленнєвих використань іменників [2, с. 21]. Ця класифікація виходить із первинності матерії та вторинності свідомості та мови. Усі субстанції та явища матеріального світу, як зазначає Н. А. Матузна, є конкретними. У мові вони

відображаються конкретними іменниками. Але як конкретні субстанції у мові оформлюється й цілий ряд понять, які не співвідносяться з існуючими самими по собі субстанціями. Такі субстанції позначаються абстрактними іменниками.

Подалі кожний із цих двох класів іменників підрозділяється на Unique (імена єдині у своєму роді) та Non-Unique (імена неєдині, або, які співвідносяться з однією із групи субстанцій, або з якоюсь групою субстанцій). Зазвичай прийнятий в лінгвістиці термін Common Noun в даній класифікації не вживається, так як він асоціюється із іменниками, які відображають у всіх випадках ті чи інші поняття. Більшість же власних імен (наприклад, *John, London*) не пов'язані зі сутністю субстанцій, які вони позначають. У даній класифікації іменники далі поділяються на Proper (власні імена) Non- Proper (імена не власні). Деякі із останніх підкласів розпадаються на Collective та Non-Collective (Individual) і Concrete та Abstract Non-Unique. Non- Proper Non-Collective Nouns поділяються на обчислювані (Countable) та необчислювані (Uncountable) – терміни, широко прийняті в лінгвістиці [2, с. 21 –23].

Н. А. Матузна зазначає, що при використанні цієї класифікації слід пам'ятати, що вона проводиться на рівні мовлення, тобто той чи інший іменник відноситься до того чи іншого класу та підкласу тільки в лексичному смислі, в якому воно використовується тільки в тому чи іншому відрізку мовлення [2, с. 26].

Таким чином, розглядаючи наші приклади, можна розподілити їх між наступними семантичними розрядами (у дужках зазначена кількість вживань):

Concrete – Unique – Proper – Non-collective:

Canada

Spain

Netherlands усього: 4

France

Concrete – Unique – Proper – Collective:

the UK (2)

the US (3) усього: 6

United Nations

Concrete – Non-unique – Proper – Non-collective:

Mark Dickinson (2) усього: 2

Concrete – Non-unique – Proper – Collective:

Maritime unions (3)

Nautilus UK (3)

International Maritime Organization (6) усього: 14

International Labour Organization (2)

Concrete – Non-unique – Proper – Collective:

port (2) *secretary*

flag (2) *officer*

sea-farer (5) *agency* усього: 21

expert master

paper (3) *shipowner* (2)

industry employee

Concrete – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Uncountable:

series усього: 1

Concrete – Non-unique – Non-proper – Collective:

committee

group (2) усього: 6

government (2)

community

Abstract – Non-unique – Proper – Non-collective:

July усього: 1

Abstract – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Countable:

court danger right (2) *action*

law (2) *process* (2) *definition* (2) *detention*

accident (7) *side victory statement*

response experience amendment principle (2)

self-incrimination change (2) *decision attempt*

effect point threat year

failure case (2) *scope investigation* (2)

term agreement month damage (2)

injury measure profession discussion

country (2) *guideline* (6) *approval*

issue meeting (2) *outcome* усього: 68

state (2) *run-up talk*

Abstract – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Uncountable:

protection morale recruitment

treatment support reference

effectiveness intent silence усього: 12

lack impact (2)

Згідно із розподілом на лексико-семантичні поля, іменники даної статті було розподілено наступним чином:

Relations:

meeting (2) *treatment talk*

discussion protection усього: 13

support guideline (6)

Social establishments:

profession law (2)

industry agency

port (2) *court* усього: 20

paper (3) *government* (2)

issue country (2)

right (2) *state* (2)

Activity:

recruitment attempt response

impact (2) *action investigation* (2)

agreement amendment reference

effect definition (2) *decision* усього: 21

measure run-up intent

approval statement detention

Period of time:

year month July усього: 3

Quantity:

group (2) series

community committee усього: 6

scope

Process:

change (2)

self-incrimination усього: 4

criminalization

Space relations:

Side усього: 1

Words with negative connotation:

danger threat

damage (2) injury усього: 6

failure

Ethical:

Morale усього: 1

State:

silence victory outcome усього: 3

Symbols:

flag (2) усього: 2

Ontological semantics:

lack point

case (2) process (2)

principle (2) experience усього: 17

accident (7) term

Quality:

Effectiveness усього: 1

Appointment:

shipowner (2)

seafarer (5) усього: 12

employee officer

expert master

secretary

Human names:

Mr (Mark) Dickinson (2) усього: 2

Geographical names:

the United States (3) Netherlands

the UK (2) Spain усього: 11

Paris (2) Canada

France

Names of organizations:

Nautilus UK (3)

International Labour Organization (2)

International Maritime Organization (6)

Maritime Unions (3) усього: 15

United Nations

Сумуючи все зазначене вище, можна стверджувати, що найбільш частотним семантичним розрядом іменників, вжитих у матеріалі, що досліджувався, були іменники, які відносяться до розряду Abstract – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Countable (68), тоді як найменш частотну групу склали іменники, які відносяться до таких розрядів, як Concrete – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Uncountable (1) та Abstract – Non-unique – Proper – Non-collective (1). Щодо розподілу між лексико-семантичними полями, то тут переважають іменники, які відносяться до поля Activity. Найменш частотним уживанням характеризувались іменники таких лексико-семантичних полів, як Quality (1), Ethical (1), Space relations (1) та Symbols (2). Причини, що обумовили такий розподіл даних мовних одиниць у тексті, що досліджувався, на нашу думку, треба шукати у специфіці його інтенціональності. Перевірка даної гіпотези буде проведена у наших подальших дослідженнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка / И. Р. Гальперин /. – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1958. – 459 с.
2. Матузная Н. А. Грамматический статус и классификации имён существительных в современном английском языке / Н. А. Матузная /. – Одесса: ОГУ, 1988. – 49 с.
3. Раевская Н. Н. Теоретическая грамматика современного английского языка / Н. Н. Раевская /. – К.: Высшая школа, 1976. – 304 с.
4. Скребнев Ю. М., Кузнец М. Д. Стилистика английского языка / Ю. М. Скребнев, М. Д. Кузнец /. – Санкт-Петербург: Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства Просвещения РСФСР, 1960. – 433 с.
5. Философский энциклопедический словарь. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 375 с.
6. Unions Save Deal on Fair Treatment // Telegraph. – 2006. – November (№11). – P. 1.

*Т. О. Липовецька,
студентка IV курсу,
Національний авіаційний університет*

ФОРМАЛЬНА НЕГАТИВАЦІЯ У ГАЛУЗЕВОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Жоден переклад з англійської мови українською й навпаки не обходиться без застосування лексичних та граматичних трансформацій, що пов'язано з відмінністю структур, норм, традицій двох мов та їхніми особливостями. До таких трансформацій належить й формальна негативація, що більш відома як антонімічний переклад.

Антонімічний переклад часто буває найзручнішим прийомом передачі смислового та стилістичного значення багатьох виразів. Прийом антонімічного перекладу полягає у передачі поняття протилежним, часто із запереченням.

Проблему антонімічного перекладу вивчали такі вчені як Я. І. Рецкер, Л. К. Латишев, А. М. Фітерман, Т. Р. Левицька та ін.